

ערבות הדדית

חלק ג' - כ"ה חשון

הרב אלישע אבינר והרב לירן עוקשי

עד כאן למדנו שיש בעם ישראל אחדות מיוחדת שגורמת לו להסתכן עבור היחיד. אך יש סיבה נוספת לכך. הדבר קשור גם למידות המיוחדות שיש בעם ישראל.

הגמרא אומרת שישנם כמה מידות שבולטות בעם ישראל:

"אמר רבי חייא: שלושה מדות טובות יש ביד ישראל, ואלו הן: ביישנים ורחמנים וגומלי חסדים"

(דברים רבה (וילנא) פרשת עקב, ג)

אחת המידות הבולטות יותר בישראל היא **מידת הרחמים**. אנו לא מסוגלים לראות בצרת אחינו ולעמוד מנגד בלי להושיט עזרה. הדבר איננו רק אמרת כנף אלא קביעה מהותית שיש לה השלכות הלכתיות. כמו שפוסק **הרמב"ם** לגבי מעלת הצדקה:

כל המרחם מרחמין עליו, שנאמר: "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך", **וכל מי שהוא אכזרי ואינו מרחם יש לחוש ליחסו** (לבדוק האם הוא באמת יהודי), שאין האכזריות מצויה אלא בעכו"ם, שנאמר: "אכזרי המה ולא ירחמו".... ואם לא ירחם האח על האח, מי ירחם עליו? ולמי עניי ישראל נושאים עיניהן, הלעכו"ם ששונאים אותן ורודפים אחריהן?! הא אין עיניהן תלויות אלא לאחיהן"

(רמב"ם הלכות מתנות עניים י, ב)

הרמב"ם מחדש שמי שאינו מרחם מעיד על כך שיש בו קלקול נפשי. אכזריות שכזו לא תיתכן בתוככי עם ישראל ולכן צריך לבדוק האם אדם זה הוא יהודי. יהודי מרגיש הזדהות וצער עם אחיו שנמצא בצרה. זוהי מידה שטבועה ביגנים' היהודיים שלנו.

הרמב"ם כתב דברים אלה בהקשר של מעלת מצוות הצדקה. מכך אנו למדים שהרחמנות צריכה לבוא לידי ביטוי **בעזרה לזולת בפועל**, כאשר הוא נמצא בעת צרה.

נמשיך להרבות בתפילה ובלימוד לשלום ישראל. ה' יתן כח למנהיגינו וללוחמינו לעמוד על משמר ארצנו ועמנו.